

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția. Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Fundațiunea „Gozsdu”.

Representanța fundațiunii fericitului Emanuil Gozdsu se află întrunită aici în Sibiu, și sub prezidenția înalt Preasfinției Sale a Metropolitului își ține adunarea generală de toamnă pentru rezolvirea agendelor curente.

Între obiectele de pertractat este votarea de stipendii, fiind tocmai acum începerea anului școlar.

Chestie importantă acésta, asupra căreia ținem a reveni.

Fericitul Emanuil Gozdsu în locul prim a cugețat la junimea studiósă. Gândul lui a fost să asigure tinerei generațiuni o existență onestă la școală, ca apoi ea, ferită de grijile pentru existență, să se dedice numai studiului.

Din generațiunea astfel crescută va eși o falangă puternică, care va fi legată de națiunea română, din al cărei sîn a eși, cu al cărei stipendiu a crescut, și în cele din urmă va avé în inimă să recunoștința față de binefăcătorul său, și ea încă așa va lucra, ca după trecerea la cele vecinice, posteritatea să țină: a crescut din fundațiunea lui Gozdsu, în spiritul contemplat de fericitul Gozdsu.

Caracteristica principală a lui Gozdsu a fost: ortodoxia, românismul și patriotismul.

După mórtea lui numai a fost aprețiat acest om mare.

Testamentul lui este carte deschisă, și din el nime nu va putea descoperi nimica, ce ar arunca umbră asupra caracteristicii lui: ortodoxie, românism și patriotism.

Cu totă ființa sa a fost el legat de patria acésta, și în spirit patriotic este condusă și administrată acésta instituțiune culturală, care varsă atâta binefacere asupra neamului românesc din patria noastră.

Când s'ar lansa ideea ca toți stipendiștii, astăzi în viață, din fundațiunea Gozdsu să se întrunescă odată — se ținem aici în Sibiu, la centrul metropoliei, în ziua de 9 Februarie, spre

a face un parastas solemn pentru sufletul răposatului în Domnul mare Mecenat Gozdsu, cu care ocaziune să se aranjeze și un act solemn, meditând asupra vieții acestui fenomenal bărbat, — numai atunci am vedé ce puternică falangă a eși din munificența acestui bărbat.

Puținii câți mai trăiesc dintre coetanii lui Gozdsu, ne-ar sci transpune în acele timpuri pline cu aspirațiuni, pline cu speranțe naționale.

Representanța fundațiunii lui Gozdsu are mare responsabilitate înaintea omenilor și înaintea lui Dumnezeu, pentru modul cum administrează fundațiunea, pentru modul cum crește tinera generațiune; și omenii cu vederi mai largi nu se mai mulțumesc numai cu împărțirea de stipendii, ci au meditat asupra creșterii junimii în un institut public, sub ochii, sub îngrijirea reprezentanței Gozdsu, unde se li-se dea nutremântul cuviincios material și moral în toate direcțiunile.

Ideea acésta a unui internat pentru stipendiștii din fundațiunea Gozdsu, ideea internatului s'a ventilat de mult în sînul reprezentanței, și acum ea a luat forme mai concrete.

În sesiunea din toamnă acésta se va face un pas înainte, și noi acum nu putem sci în favorul, sau dóră în defavorul internatului, căci în cercurile normative păreri sunt divise.

Sunt motive puternice pentru un internat, în care să fie controlată întrégă viața studenților, dela începerea studiului până la terminarea aceluia, în care viața elevilor să fie regulată și croită după aspirațiunile culturale ale poporului nostru.

Sunt motive plausibile și în contra vieții din un asemenea internat, și ele sunt spriginite cu considerațiuni înaintea cărora nu te poți închide, a căror îndreptățire nu o poți nega.

La tot cazul stăm în fața unui pas hotărîtor, și noi privim cu totă încredere în maturitatea corporațiunii, care ține în mâinile sale sórtea fundațiunii.

De bună sémă în o chestiune atât de importantă vor fi ascultate și ve-

derile altor bărbați din sînul națiunei noastre. Vor pondera mult vederile lui Vincențiu Babeș, vor pondera vederile lui Alexandru Mocsonyi, cari în totă viața lor numai binele bisericei și al națiunei l'au avut înaintea ochilor.

Și din incidentul acesta aducem tributul recunoștinței noastre umbrei marelui Mecenat Gozdsu, care întreg câstigul unei vieți laborioase l'a pus pe altarul națiunii.

Mai pe sus de toate tendența noastră trebuie să fie, ca să crescem caractere firme, după cum a fost Gozdsu, caractere cari să nu se influințeze de judecata lumii, care este preocupată, ci să urmărescă cu perseverență idealul, care, realizat, asigură nemurire.

De model să ia pe marele Gozdsu, care în viața sa a fost suspiciunat, a fost insultat, a fost tras în tină, pe care însă toate acestea nu l'au alterat, nu l'au abătut dela idealul său: ortodoxie, românism, patriotism.

Ținerea generațiune să fie cu tărie în credința străbunilor săi, cu alipire cătră neamul său, și cătră ale lui aspirațiuni, și să observe patriotismul, la care așa de mult a ținut fericitul Gozdsu între toate impregiurările.

„Inelul de fier valah”... Sub acest nostim titlu își varsă mai nou amarul, guvernamentalul „Pesti Napló” asupra faptului că institutele noastre de bani au luat un avânt atât de înfloritor în părțile ardelenice. Spune că opinia publică (maghiară!) — și acesta e fapt — este îngrijată mult de chestia institutelor de bani române. Pentru-că, mă rog, pericol mare ascund acelea în sine pentru nația domnitoare. *Agitația valahă le exploatează cu mare succes în lupta sa națională*; și scopul final e, ca ajungând toate averile maghiare în posesia Românilor, ei să fie diriguitorii și în cele politice în Ardeal. Fapt e deci, că puternicile institute de bani române sunt un inel de fier în jurul maghiarimei din Ardeal, care mâne poimâne o va îmbrânci și o va strivi cu desăvârșire...

Aceste temeri ale Maghiarilor au fost de repetate ori accentuate în foile lor. Ceea-ce ne surprinde de astădată în fôia șovinistă, e o

correspondență din Sibiu, (coresp. e din Sibiu (?) și spune, că „Albina” e în Arad!..) plină de tendențe și insinuațiuni orbe la adresa filialei „Albinei” din Brașov. Înșiră correspondentul la verzi și uscate, la preținse abuzuri ce le comite filiala, ea și agenții ei, „popii valachi”, la acordarea de împrumuturi, toate numai întru despoierea și nimicirea Sécuiemei.

Nu ne estindem asupra celor afirmate, dar constatăm și acum necazul Maghiarilor ce transpiră și din acésta corespondență, față de institutele noastre de bani. Atacurile, credem, se vor spulbera din locuri mai competente. Noi suntem mândri, că prin falnicile noastre bănci, și fără umbră de tendențe politice, putem băga griji în capul stăpânitorilor.

Asociațiunea la Deva.

— Raport special —

Deva, 16/28 Aug. 1899.

Bune silințe și-au dat Devenii ca adunarea generală a Asociațiunii întrunită la ei să fie succésă deplin în acelea părți ale sale, cari dela ei depindeau, în partea socială.

Ședințele însăși ale adunării și-au avut negreșit interesul și importanța lor, care va fi analizată și scósă la ivélă, dar pentru toți câți am venit din acésta ocaziune la Deva, neuitate ne vor rămânea în memorie unele părți ale festivităților sociale arangiate în jurul adunării oficióse. De pildă splendidul tablou al Concertului, care a fost cu mult mai mult decât ne puteam noi închipui, și care ni-a presintat un șir de artiști români, de a căror ascultare și vedere, ni-au crescut inimile, și ne-am simțit noi înșine par'că mai mult ca pân'aci, și eram fericiti că putem spune că aceste distinse forțe, acești încântători artiști, sunt „ai nostri”!

Dar iată raportul despre adunare, în ordinea s'a cronologică:

Primiriile și încuierările.

De Sâmbătă deja a început sosirea óșpetilor. Comitetul central, reprezentat prin D-nii: Dr. Ilarion Pușcariu, vice-pres., P. Cosma, I. Papiu, L. Simonescu, O. Tilea, Dr. C. Diaconovich secret. I. și Dr. I. Beu, secret. II. — a sosit cu acceleratul dela óra 1 d. a. fiind respectuos și călduros salutat de comi-

FOIȚA

NERI.

— Ți-aduci aminte Neri, dragă Neri,
Când ne plimbam, copile amândoué,
Pe câmpuri și prin văi pline de róuă,
Și ascultam cântarea primăverei,
Cum se 'nălța din flori în taina serii?

Ți-aduci aminte tu de blânda-ți mamă,
De frații tăi, de viața ta trăită
In casa 'n care n'ai mai fi primită?
Ah, mie inima mi-se sfărâmă,
Și plâng, și 'ncerc zadarnic să-mi fac sémă.

Din sufletul bătut de disperare,
Blastem amar pornirea fără nume,
Ce ne-a împins să pribegim în lume,
Și ne aruncă în trista-ne pierdare,
Cu gând s'asternem lumea la picioré...

Blastem acum și stelele și luna,
Care-au lucit în blestemata nópte,
Când ne-a robit ispita unor șópte!...

...Te-am întâlnit de nou, iubită Neri,
Să te mai vedé voit-a crunta sórte;
Dar Neri de demult, de mult e mórtă...
In ochii ei rîdea seninul verii,
Și 'n ochii care-'i vedé acum, e-amurgul serii.

Și nu mai vedé nici chipul de-altădată,
Nu vedé obraji ei de crin în flóre,
Nici gura ei de-apururi zimbitoré,
Și nu mai vedé nici fruntea fără pată,
De nimbul castității 'ncoronată...

Ce-am făcut noi? Și ce fărădelege
Ursite-am fost să ispășim în viață?
Și-o inimei perdută dimineță,
S'o plângem cum ar plânge-un fiu de rege
Perdutu-i tron?... Și cine ne 'nțelege?

Viața noastră astăzi 'i-o ruină,
Învéluită 'n umbră și 'n rușine,
Pe marele pământ suntem străine;
De nicăiri o rază de lumină,
De nicăiri o vorbă mai blajină.

Chiar când va fi ca să ne stingem, Neri,
Ne-o urmări urgia și 'n mormént:
Ne-a róde și-acolo 'n pământ,

Pe-adormitul vierme al durerii,
In negura uitării și a tăcerii.

...Oh! lasă-mi, Neri, fruntea 'ndurerată
Pe sînul tău topit, să se aplece:
Să uit că 'n jurul meu 'i-o nópte rece,
Și să mă creș copila de-altădată,
Naivă, fără minte, dar curată!...

„(E-a)”

Elvira Santorino.

Din Oradea mare.

— Fundațiunea Zsiga. — Biserica greco-ort. — Luna. —

Traducere din descrierile de călătorie prin Bihar alui Id. Nagy Sándor, apărute în 1885.

Lângă biserică îndată *), în unghiul drept al piaței Sfântului Ladislau și a strădei Grădinei — față în față cu oficiul telegrafic — pe frontul de cătră piață a unei mare case cu un etagiu, cetim inscripțiunea:

„Szt. Miklos nővelde 1860
Fundația la Sf. Nikolau.”

A fost în Orade un bogat neguțător grec: Nicolae Zsiga, care împreună cu so-

*) Biserica catedrală gr. cat.

Nota traducătorului.

ția sa Ana Koszperda s'a decis, ca copiilor greco-orientali români, născuți din părinți sêraci, să le dea ocaziune a studia, a se înștrua și a se crește în spirit creștinesc și patriotic: deci spre scopul acesta prin literele lor fundatiónele din 14 Octobrie 1860 au făcut o fundațiune de 20.000 fl. (Literele fundatiónele au fost întărite de consiliul locotenențial la 11 Aprile 1861 sub Nr. 15850. Nota autorului). Din banii acéștia s'a cumpărat edificiul, din venitul căruia se susțin alumnii institutului, cari se împărțasesc de provizune întrégă. Și ca venitul cu atât să fie mai mare, întreg edificiul este dat în chirie, și alumnii sunt așezați într'alt loc (de prezent în strada Cioplitorilor de pétă). Numărul alumnilor este 17, cari stau sub un inspector și toți umblă în școle publice (Acum 1 la academia de drepturi, 14 în gimnasiu și 2 în școla reală superióră. Nota autorului). Institutul acesta de comun este amintit „Fundațiunea Zsiga”.

În lătura de cătră răsărit a pieței Sântului Ladislau, față în față cu catedrala gr. cat., se ridică biserica gr. ort. cu turnul ei preafumos, și pompósă și dinlăuntru, o biserică într'adevăr grecească, a cărei zidire ne aduce aminte de Byzant, dar în care cultul

tetel de primire, în frunte cu dl *Tr. Hossu* avocat.

Toți oșpeții veniți au fost primiți cu deosebită prevenire și îndreptați la cuartierle lor, încât toți au rămas mulțumiți de buna îngrijire ce li s'a dat.

Sara de cunoscință.

Deja sara de cunoscință a fost prevestitoriu unui frumos interes pentru adunarea de mâne și festivitățile ei, căci peste 200 de persoane s'au întrunit în sala mare a „Redutei”, și când membrii comitetului, în frunte cu vice-președintele „Asociațiunii” *Il. Sa* dl *Dr. Ilarion Pușcariu*, au intrat în sală, ei au fost primiți cu mari ovațiuni.

A fost o sară de cunoscință plăcută, vială, și care s'a prelungit până în nopte târziu.

Dintre oșpeții participanți amintesc aici pe cei ce i-am putut însemna:

Parteniu Cosma cu dâna și d-sorele (Sibiu). Vicariul gr.-cat. Macaveiu din Făgăraș. Prof. Andrei Bârsan, Gr. Maior (Brașov). Profesorul Străjanu (Craiova). Dr. Proca (Arad). Dr. Turcu adv. (Făgăraș). Patița (Alba-Iulia). Dr. Andrei Micu (Făgăraș). Dr. Vecerde adv. (Sibiu). Dr. Miclea (Alibunar). Prot. Voina (Brașov). Neagoe, preot (Petrovselo). Dămbian Popescu (Ovea, lângă Dunăre). Conopan (Ozora). Din Blaj: dnii canonicii: Dr. Bunea, Dr. V. Hossu, și alții. Din Cluj: Dr. Isac, Vaida-Voevod, ș. a. Din Brad: Părau, Boneu, Albu, German, Rimbaș. D. Păcurariu, protopop (Ilia-Murșana). Iosif Vulcan (Orade). Dr. Mănoiu (Zerenești). Jarnik (fiul prof. Urban Iarnik). Dr. Iacob Radu (Lugoj). Vasile Chirtoș (Câmpeni) cu d-sora. Dr. Cornel Moldovan. Alexiu Onițu jude de tribunal (Sighetin). Zehan (D.-S.-Mărtin). Dâna Țarina (Bucova) cu ficele. Iacob Romul, preot (Gurasada). Tissu, avocat (Panciova). Dr. A. G. Vlad (Hațeg). Dr. Dăian (Sibiu). Dănilă (Hunedoara) ș. a.

Țiua întâi.

Serviciul divin.

După orele 8 s'a început serviciul divin în marea noastră biserică din Deva, biserică după plan mare zidită, încât parochia n'a putut-o termina nici până în țiua de ați, — oficiind dnii protopresbiteri *I. Papiu*, *A. P. Păcurariu*, *G. Roman*, preotul *Gila* și diaconul *I. Moța*.

Marea biserică s'a umplut de lume: oșpeții inteligenți sosiți, poporul din loc și popor venit de prin comunele vecine pentru festivitatea de după prânz.

La sfârșit dl protopop al Sibiiului *I. Papiu* a ținut o cuvântare frumos gândită, amintind că dela acest altar a propovedit d-sa cuvântul domnului 30 de ani și arătându-și emoțiunea de a se vedea acum iarăși aci, predicând din incidentul unei sărbători îndoite: biserică și națională, căci e sărbătoare pentru noi marea adunare a celei mai înalte instituțiuni culturale a noastre, „Asociațiunea”, care a venit pe ați aici. Intemeetorii ei abia mai sunt în viață, dar precum Christos și-a lăsat apostolii, așa și intemeetorii Asociațiunii au lăsat pe alții cari se continue lucrarea începută, și aceștia au venit ați la

divin se ține nu numai grecesce, ci și sârbesce și românesce, în cea mai mare parte însă totuși românesce.

Când intrăm pe ușa largă care se deschide spre piață, îndată ajungem în despărțământul femeilor (biserica muierilor), care conform *usului oriental*, este separată de despărțământul bărbaților, cu gratii dese; acesta în naia bisericești stă din un șir de scaune (cu brațe) dealungul pe lângă pereți, sfârșindu-se de ambe laturile în scaunele cantorilor așezate pe un loc mai ridicat; de asupura intrării se află *chorul* cu balconul lui pompos construit de marmură roșie, din care se ridică două colonne puternice până la plafon, și pe columnele acestea și pe perețele dintre ele, al cărui mijloc îl înfrumusețază portretul *împăratului Iosif II*, se află însemnate datele privitoare la zidirea bisericești, în limba *română, greacă și sârbă*.

Datele acestea sunt interesante. Grecii, mai cu seamă comercianți, erau în mare număr în Orade în jumătatea a doua a veacului trecut, și în tot chipul voiau să-și zidescă biserică, aveau toate ce le trebuia, ba încă și locul acesta și-l'au fost cumpărat deja, numai concesiunea nu și-au fost căpătat încă pentru zidirea bisericești, de și au făcut totul pentru câștigarea aceleia.

Deva. Cere binecuvântarea dumnezească peste lucrările Asociațiunii.

Ședința I.

S'au adus mesele necesare pentru birou în biserică. Se așază la masa mare, la mijloc vice-președintele Asociațiunii *Il. Sa* dl *Dr. Ilarion Pușcariu*, la dreapta membrii în comitet: *P. Cosma*, *Dr. Diaconovich*, și *dl Vulcan*, la stânga membrii în com. *I. Papiu*, *L. Simonescu* și *O. Tilea*. Apoi după orele 11, umplându-se biserica de public distins, în care foarte numeroase dame, Ilustrarea *Sa* dl *Dr. Ilarion Pușcariu*, vicepreședintele Asociațiunii, amintind că președintele *I. M. Moldovan* nu poate veni să conducă ședințele, fiind bolnav, deschide adunarea cu vorbirea publicată și de noi în numărul trecut al foii.

Frumoasă cuvântare a fost primită cu însuflețire și cu strigăte „să trăiască”.

Dl *Fr. Hossu-Longin* ia cuvânt și ȳice cam următoarele: Intruniți sub stindardul culturai noastre naționale, iubiți frați și surori, veniți de peste tot locul, Români deveniți vă salută cu bucurie și vă îmbrățișează cu dragoste. Mulțumește comitetului că le-a dat Devenilor iar ocazie a vedea în mijlocul lor Asociațiunea, pe care de 25 de ani n'au mai avut-o cu adunarea sa generală; regretă că nu o pot primi în palatele strălucite ale Devei, făcute cu contribuția noastră a tuturor (alusie la sala casei comitatului pe care au cerut-o pentru adunare, dar nu li s'a dat!), dar o primim cu drag în acest locaș sfânt, și sfințită să fie lucrarea ce se va desfășura pentru scopul măreț ce urmărim.

Dl *Jos. Vulcan* ca delegat împreună cu dl *Dr. I. Mihu*, din partea „Societății de teatru”, aduce salutul acestei societăți, care e o vîguroasă creangă pe pomul cultural al Asociațiunii.

Dl *Dr. Pușcariu* accentuează importanța acestei salutări a celor două societăți culturale, ce țin a se apropia tot mai strîns una de alta, cum și așa același scop final îl urmăresc: ridicarea culturală a poporului nostru.

Fiind aci locul a se constata delegații prezenți ai despărțământelor, se îndrumă a se insinua la birou.

S'a presintat raportul general al Comitetului cu acelușale sale.

Pentru alegerea comisiilor, se suspendă pe 10 minute ședința, pentru a se face combinațiuni. La redeschidere sunt propuși și aleși:

În comisia pentru examinarea raportului general: *Jos. Vulcan*, *A. Bârsan*, *Dr. Dăian*.

În com. pentru examinarea rațiociniilor: *Dr. I. Mihu*, *Zahan*, *Ungureanu*.

În com. pentru studiarea regulamentului de bibliotecă: *Gr. Maior*, *I. Lazarici* și *G. Părau*.

În com. pentru adunare de taxe: *A. Păcurariu*, *P. Rimbaș* și *G. Raca*.

Dl *Dr. Dăian* a propus, ca raportul literar al comitetului să fie scos din cel general administrativ și dat unei comisii speciale de 5.

În 1784 Novembre 9, împăratul *Iosif II.* era în Orade; gr. orientali voiau să-i adreseze o rugare, dar n'au putut străbate la împăratul. Conducătorii grecilor erau doi oameni de statură puternică: *Mihail Püspöki* și *Michail Kristof*; cari așind, că împăratul încă în țiua aceea va trece peste pod la *Ujváros*, au ocupat loc la capătul podului și când trăsura împăratului a ajuns la capătul podului, cu totă opunerea forțată, au străbătut prin mulțime și păzitori, și ajungând la trăsura împăratului, și-au aruncat rugarea în trăsura lui; împăratului i-a fost bătător la ochi această, a stat, a cetit rugarea și le-a ȳis, ca astfel să se pregătescă, încât încă în țiua aceea să pōtă pune pētra fundamentală a bisericești.

Și într'adevăr pētra fundamentală a bisericești acesteia s'a și depus încă în țiua aceea, adevă în 9 Novembre 1784 în prezența personală a împăratului *Iosif II.*

Așadară și biserica această acume deja de 100 ani. Și cine o a zidit, a zidit într'adevăr frumos, din lăuntru și din afară, împreunând stilul grecesc cu cel roman.

(Va urma).

Dl *P. Cosma* crede că trebuia făcută propunerea înainte de alegerea comisiilor. Acum sunt alese. E conclud. Dar pōte să întregim încă comisia raportului general.

Se primește. Se aleg încă în comisia respectivă dnii *Dr. Maniu* și *Dr. Proca*.

Cu acestea ședința primă e încheiată, avisându-se următoarea pe mâne la 10.

Banchetul.

În marea sală a „Redutei” a avut loc banchetul la orele 2. Un taraf de lăutari ne delecta cu cântece românesce. A început cu Marșul lui *Mihail Viteazul*, etc. La rēndul seu primul toast l'a ȳinut *Il. Sa* dl *Dr. Pușcariu*, pentru Maiestatea *Sa*; *Dr. A. Bunea* pentru comitetul Asociațiunii; apoi inspectorul de școle *Rēthi* pe un ton de „înfățire”, mulțumesc în numele maghiarilor, că au fost și ei invitați la Asociație, și vorbind de dezvoltarea noastră ca popor și îndreptățirea la această dezvoltare culturală, doresc să ajute Dēu scopurilor Asociațiunii *Il. Simion* naș respunde lui *Rēthi*, ȳicēnd ca Dēu să dea Maghiarilor, în numele căroră dl *Rēthi* a vorbit, minte, ca să aibă cugete de acestea mai bune față de Români, apoi va fi bine și de unii și de alții! Au mai vorbit: *On. Tilea*, *Dr. Mănoiu*, etc. După avēntatele și românescele discursuri ale dlor *Dr. Bunea* și *Dr. Bologna*, musica a ȳtonat imnul nostru național „Deșteptăre Române!” La Banchet erau prezenți peste 250 persoane.

După amiazi a fost producția populară. Popor numeroș de prin multe comune. S'au împărțit 16 galbini de câte 10 corōne și 1 de 20 corōne, restul sume mai mici, ca premii femeilor cari s'au prezentat în costume mai originale lucrate de ele.

Sera a fost Concertul, splendidul concert, la care grăbiseră peste 500 persoane, și care s'a prefăcut în adevărată ovațiune, zgomotoasă și însuflețită, la adresa strălucitului buchet de artiști de-ai noștri; *Ioan Dămbian*, admirabilul baritonist, *Adelina Piso* distinsa violinistă, *Veturia Popp*, eminenta cântăreță, precum și a pianistilor: *dșora Olivia Bardoșy* și *G. Șorban*, și a bunului declamator *V. Bontescu*. Dșorelor s'au oferit buchete de flori. Ne-au trecut două ore ca două clipe. Vom reveni.

Țiua a doua.

Ședința a doua, ȳinută Luni, a aprobat raportul general al comitetului, constatând progres în toate, pulsațiune mai viuă, avēnt îmbucurător, pentru-ce a adus laudă comitetului; a decis ca pe viitor cele 400 fl. oferite de guvernul ungar în locul celor primite dela „Transilvania” din București pentru ajutorarea meseriașilor, să nu mai fie cerute și primite; lăsămēntul Oltean să nu fie încorporat la aveirea Asociațiunii, ci administrat ca fond separat sub numele testatorului.

Discuție viuă a provocat „raportul literar” al prim-secretariului *Dr. Diaconovich*, care a fost supus la o critică severă, căci prea se dedase la aducere de sentințe grele asupra producțiilor noastre de presă. Au discutat viu și lung dnii *Dr. Hossu*, *Dr. Bologna*, *Dr. Bunea*, *Dr. Turcu*, *On. Tilea*, *Dr. Isac*, — iar rechizitorul raportului l'a făcut dl *Dr. Dăian*, referentul comisiei de censurare a lui.

S'a decis a se stărui pentru înființarea „secțiilor științifice” conform concludului dela *Beins*.

Rațiociniile s'au aflat în „perfectă ordine”, (raportor *Dr. Mihu*), s'a constatat spor îmbucurător; taxele de membri au fost cu 3000 fl. mai mari decât se luase de comitet în budget ca posibil de încurs. S'au aprobat.

S'au încassat 550 fl. taxe nouē: *Dna Dr. Erdélyi* din Orăștie 200 fl., *Nic. Popovici* (Josani) 100 fl., *Sam. Popovici* (Berim) 200 fl. — etc.

Felicitări telegrafice numeroșe, din Blaj, Sibiu, Brașov, Orade, Caransebeș, Bazna, Beclean, Sângeorgiu, Puciōsa, Cluj, Năsăud, Arad (nu dela „Trib. Pop.”!), Carlsbad, Baia de Criș, Șimleu etc.

Caransebeșenii au rugat adunarea să se ție pe anul viitor la Mehadia. S'a lăsat comitetului a studia chestia locului.

Dl *Dr. Pușcariu* a închis apoi ședința și adunarea, prin frumoșe cuvinte de mulțumire membrilor participanți și celor ce au ostenit de au reușit atât ședințele și desbaterile lor, cât și partea socială. Vii aclamări i-au coperit vorbirea.

De seară balul! Lume imensă și aci! *Rap.*

Revistă Bisericească.

Înfățișarea pe icōne a Învierii.

În secolele cele prime, învierea lui Christos nu se înfățișa nici când ca întēmplare istorică, ci totdeauna într'un mod simbolic, dară așa că ori-și-cine din creștini putea lesne cunōșce ce închipuesce înfățișarea. Chiar în secolul V. predomină înfățișarea cea simbolică, deși era împreunată cu unele momente istorice. Învierea lui Christos se înfățișă adevă așa: La mijlocul tabloului monogramul lui Christos încunjurat cu o cunună de laur, de amēndoue părțile monogramului căte un ostaș, stānd drept și răzimat cu o mână pe scut.

Mai lămurit vedem înfățișată învierea lui Christos pe sarcofagul din muzeul lateran (sec. V, desemnată la *Detzel*, *Ikonomographie*... p. 467). La mijloc dăm de o cruce latină, care ne indică mōrtea lui Iisus; de asupura crucii se află monogramul lui Christos încunjurat de o cunună, simbolul rēsplății eterne, iară pe bărna curmezișă a crucii stau doi porumbi drept simbōle ale sufletelor mântuite prin mōrtea lui Christos, cari acum au parte de rēsplată eternă. Sub cruce șed doi ostași, unul dormind rēzimat pe scut, altul treaz, căutând în sus și meditānd asupra învierii întēmplare.

Prima înfățișare a învierii Domnului, la care s'a luat privire acumă mai mult la momentul istoric, datēză dela finea secolului VI. În fāțișarea această e făcută pe un vas bisericesc ce se păstrează în muzeul din Monza. (Desemnată la *Detzel*). Aici îl vedem pe Iisus Christos acumă depins ca om, și anume numai bustul lui, care se află de asupura crucii din mijlocul tabloului, lângă care stau ostașii. Sub cruce dăm de mōrmēntul Mântuitorului, de-a stānga lui de femeile purtătoare de mir, iară de-a dreapta de ingerul care le vestesce învierea Domnului.

Înfățișările de acest fel ale învierii Domnului, constituie epoca de tranzițiune la compozițiunile din evul mediu, în cari Iisus Christos cel înviat din mōrți apare acumă în totă figura. Cea mai veche icōnă de acest fel samănă să fie cea din Lavra Atonului (sec. XI), care ni înfățișează pe Iisus stānd de-asupura mōrmēntului deschis, încunjurat de gloriolă, ȳinēnd într'o mână o flamură, iară cu alta binecuvēntānd. Cam așa se înfățișază învierea lui Iisus și după cartea de pictură de pe muntele Atonului, și anume astfel: Un mōrmēnt deschis puțintel și doi ingeri ședēnd la ușile lui cu îmbrăcăminte luminōșe. Christos stă pe pētra mōrmēntului binecuvēntānd cu dreapta, iară cu stānga ȳinēnd steagul cu crucea de aur. Mai jos ostașii, unii fugind, alții trānțiți jos pe pāmēnt ca nisce mōrți. De departe se vēd purtătoarele de mir ȳinēnd în mâni vase cu miresme.

Mai în acesta-și chip se înfățișază învierea lui Christos și după cărțile de pictură ale bisericești rusesce, numai că în loc de doi ingeri se înfățișează numai unul, iară purtătoarele de mir lipsesc.

„C—a”.

Seminarul nostru „Andreian”.

— Din „Programa” lui —

Estragem din a 15-a Programă a institutului nostru podagogico-teologic („Andreian”) din Sibiu, următoarele date din istoricul și starea institutului în anul școlar trecut 1898/9, programă edată de dir. semn. *Dr. Remus Roșca*.

În fruntea programei se află o corce-tare literară a distinsului profesor seminarial *Dr. D. P. Barciannu* asupra vieții și activi-

tății literare alui Vasile Aron (1770—1822) cu priviri asupra mișcării culturale literare din timpul acestuia, și scoțând la ivel o scriere încă necunoscută a lui Vasile Aron. Studiul acesta prezintă mult interes și e făcut cu bogat aparat științific-literar, cuprinzând 45 pagini, și având a urma în programa anului viitor.

În scrierile școlare ale programei se face evident, că statul personal al profesorilor pentru cele două secțiuni ale semiariului (teologică și pedagogică), a stat din următorii:

7. Remus Roșca, doctor în drepturi, protopresbiter, profesor ordinar și director definitiv, a propus 12 ore pe săptămână. 2. Ioan Ghibu, protopresbiter, profesor ordinar definitiv, a propus 20 ore pe săptămână. 3. Demetriu Comșa, profesor ordinar definitiv, a propus 21 ore pe săptămână. 4. Daniil P. Barciannu, doctor în filosofie, profesor ordinar definitiv, a propus 21 ore pe săptămână. 5. Petru Șpan, doctor în filosofie, profesor ordinar definitiv, a propus 23 ore pe săptămână. 6. Ioan Stroia, doctor în filosofie, profesor ordinar provisor, a propus 21 ore pe săptămână. 7. Demetriu Cunțan, presbiter, spiritual seminarial și profesor extraordinar definitiv, a instruit 15 ore pe săptămână. 8. George Dima, artist, profesor extraordinar definitiv, a instruit 13 ore pe săptămână.

Dr. Ilie Beu, medic seminarial, a propus „Higienea pastorală“, 1 oră pe săptămână. Postul de econom seminarial devenind în vacanță în decursul anului, s'a provădut prin substituție.

Numărul elevilor înmatriculați a fost: In cursul I teologic: 26; în curs II teol.: 32, în curs III teol.: 20. — In cursul I pedagogic 44, în curs II ped. 30, în curs III ped. 34. Clerici extraordinari 10. Deci au fost în secțiunea teologică 78, în cea pedagogică 108, cl. extraordinari 10, cu totul în seminar 196 tineri. Un pedagog de cursul I a fost eliminat în decursul anului, ceilalți au ajuns toți la finea anului în institut.

Mijloace de învățământ au stat institutul la dispoziție: 1. Biblioteca seminarială, care cu înmulțirile de peste an, era la finea anului din 998 opuri în 1971 volume; 2. Colecțiunea pentru istoria naturală, și 3. Colecțiunea numismatică.

Suținerea elevilor. Toți elevii din institut au fost provăduți în edificiul seminarial cu cele necesari ale întreținerii — afară de îmbrăcăminte și spălatul schimburilor, — solvind taxa seminarială de 120 fl.

Alimentarea și preste tot întreținerea elevilor s'a făcut și în acest an școlar în regia proprie a Venerabilului Consistoriu arhidieceșan.

Stipendii. Pentru a veni însă în ajutoriu la cât mai mulți elevi săraci, dar diligenți și cu conduită bună, din fondurile arhidieceșane s'au conferit și în acest an școl. mai multe stipendii, nu numai elevilor din secțiunea pedagogică, dar și la 12 elevi din secțiunea teologică.

(Va urma).

Revistă Externă

Evenimentele din Serbia.

Diarul „Male Novine“ din Belgrad constată, că conjurația descoperită cu complotul contra lui Milan, avea de țintă readucerea la domnie a familiei Karageorgevici, pe care marea Scurpă din 1863 o expulzase pentru totdeauna din Serbia.

„Familia acosta însă, dăce numitul diar, e imposibilă, căci întemeietorul ei a părăsit poporul în momentele cele mai critice ale istoriei sale, iar fiul său (Alexandru Karageorgevici) a făcut din nou un pașalic turcesc din Serbia, care fusese liberată de Miloș Obrenovici, în timpul guvernării sale“.

Curtea marțială (compusă din șase judecători civili) a procedat la confruntarea lui Knezevici, autorul atentatului în contra regelui Milan, cu pretinsul instigator al acestui asasinat, colonelul Nicolici. Scena a fost foarte mișcătoare.

Colonelul Nicolici, vădându-se în fața lui Knezevici, l'a privit cu dispreț, apoi, întorcându-se spre judecători, le adresă următoarele cuvinte:

„Eu sunt un om onest și un soldat bătrân; dacă ași fi voit să-mi reglez socotelele cu Milan Obrenovici, le-ași fi regulat singur fără se recur la un individ ca Knezevici. Puteți să mă condamnați și să mă împușcați; dar nu mă confrunțați cu acest individ, și nu-mi legați numele de al lui“!

Pertractarea meritorie contra atentatorilor se va începe în săptămâna viitoare. Se vestește că mai mulți diplomați străini vor să fie prezenți la pertractare.

Rescole în America.

In S antiago, precum se vestește mai nou, s'a proclamat revoluția. Generalul dela putere, Pepita, a fost bătut și delăturat. — Indianerii din statul Sonora, lângă Mexico încă s'au resculat confra autorităților politice. Pericolul nu e mic; pentru că sunt mulți și încăpăținați.

Landtagul german

Precum se vestește, s'a închis alaltăieri. Cancelarul Hohenlohe și-a exprimat nemulțumirea pentru că n'a isbutit planul proiectat de canalizare. Amărâciunea în jurul acestei chestii, e mare.

NOUTĂȚI

Suveranii români în străinătate.

M. S. Regele Carol, deplin reînscătosat, a plecat alaltăieri, împreună cu M. Sa Regina, la Ragaz, unde vor sta 21 zile, și de acolo vor merge la Sigmaringen și Neukirchen.

Archiepiscopie nouă în Bosnia.

„Bosnische Post“ vestesce, că patriarhul ecumenic va înființa o nouă archiepiscopie în Bosnia, cu sediul în Banjaluca. Archiepiscopul va purta și titlul de Metropolit al Banjalucei și Bibaciului.

Atentat contra lui Wilhelm II. O fôie germană confirmă știrea, că în timpul cât petrecea împăratul Wilhelm II în ținuturile Rhin-ului, a fost plănuț un atentat în contra lui. Pe tot timpul aflării sale acolo, toți lucrătorii stăteau închiși. Pricina acestei precauțiuni extraordinare a fost, că un vestit anarchist din Paris, plecase din Paris în ținuturile acelea. Impăratul a fost mereu însoțit de vr'o sută de detectivi.

Nou canal între Marea Atlantică și Mediterană. E un plan vechiu al Franței acesta, care se sulează acum din nou. Noul canal, menit pentru corăbiile militare, s'ar începe la Narbone la Nouvelle și s'ar sfârși la Archachon; ar fi de 44—63 m. în lățime și 8½ m. în adâncime. Drumul între Atlantica și Mediterana pe acest canal, s'ar percurge în 56 ore, în timp de resboiu în 40 ore, și ar fi mai scurt cu 1750 klm. ca drumul preste Gibraltar. Preliminarul specelor se urcă la 750 mil. franci.

Papa contra antisemiților. Din Roma se vestește, că în anul viitor papa va lansa o enciclică contra antisemitismului!

„Medicul e Dumneșeu“. Acastă de-visă a proclamat-o o nouă sectă engleză, înființată nu de mult în Londra, care asemenea celei numite „Christian Scientifics“, nu vrea să știe nimic de medicină. Membrii acestei secte, cari se numesc „The Peculiar People“, sunt de credință, că ei stau sub scutul special al lui Dumneșeu și prin urmare în cas de bolă țin de inutil a-și lua refugiul la un medic. Din cauza acosta, frește, membrii ambelor secte nu arareori au avut și au conflicte cu autoritățile polițienești și judecătorești. Așa d. e. acum de curând a fost citată în fața tribunalului și condamnată o pereche de oameni tineri, cari și-au lăsat copilul de cinci ani se mără fără să ceară ajutorul medicului Tatăl a fost condamnat la cinci luni, iară mama la o lună închisore.

Țarul operat. Țarul tuturor Rușilor suferă de mult de o bolă acută de creeri, care îl face de multe ori uituc și melancolic. Causa ei provine dintr'o scufundătură în craniu, care a căpătat-o cu prilejul unui

atentat, pe timpul când era încă clironom. Un japonez adevărat l'a fost atacat cu sabia, lovindu-l preste cap și pricinundu-i o rană în craniu, care se vede că s'a desvoltat în lăuntrul capului, și nici până acum nu s'a vindecat. La sfatul medicilor, Țarul se va supune acum operației, așa numitei „trepanații“.

Sinodul Unitarilor, s'a deschis alaltăieri în Cristurul-săcuesc, prin episcopul lor, Francisc Iosif, care în vorbirea sa de deschidere se ocupă cu congrua, apoi constată o stagnație regretabilă în șirul aspiranților la preoție, provenită în urma legilor politice-bis. Numărul sufletelor e 68.312. Perceptele parohiilor în anul expirat 35.719 fl.

Dobrogea se organizează. Am semnalat nu de mult înființarea satului „Principele Ferdinand“. Acum se anunță că alte două sate românești se înființază la delta Dunării, cari vor purta numele „Regina Elisabeta“, și „Principesa Maria“. Când și nouăle sate vor fi populate, întreaga graniță despre Rusia, dela Prut până la Mare, va fi populată numai de Români.

Fometea, ce grasază în mai multe părți ale Rusiei, a început să se estindă și în provincia trans-caspică. Causa e pe deo parte seceta extraordinară, iar pe de altă parte invasiunea lăcustelor într'o astfel de măsură, încât a trebuit să se recurgă la ajutorul miliției, pentru de a putea nimici ceata cutropitoare a insectelor. Catastrofa ia dimensiuni cu atât mai mari, cu cât fometea a isbucnit și în provinciile învecinate ale Persiei, prin cea ce importul de bucate și alimente din aceste părți s'a făcut cu deservire imposibil. Pe lângă flagelul ciumei deci, alt flagel.

Torpilelor cufundător. Marina italiană a deschis concurs între inginerii de construcțiuni navale pentru stabilirea unui proiect de torpilelor cufundător. Bastimentul propus va trebui să potă fi întrebuințat ca un torpilor ordinar la suprafață și ca un sub-marin când va fi cufundat.

Marina italiană posedă în prezent un sub-marin, Delfino, care a fost lansat în 1899; deplasarea sa nu e decât de 14 tone; se pare însă că el n'a dat rezultate satisfăcătoare. Ori care ar fi însă aceste rezultate, marina italiană intră pe calea apucată deja de marina Statelor Unite cu „Plunger“ și de marina franceză cu „Narval“. Raza de acțiune a sub-marinului e din cele mai scurte, motorul său electric se epuizează curând, și rolul său e mărginit la apărarea intrării unei rade sau unui port. Cufundătorul are avantajul de a avea o viteză superioară la suprafață și de a reduce timpul cufundării la perioada de atac a navei pe care voeste s'o combată.

Disertație

ținută în 4/16 Iulie 1899 la adunarea generală a despărțământului V (Seliște) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, în Poiană.

(Urmare și fine.)

Dar' dacă lumea e rea și eu n'o pot îndrepta, nu voi aștepta la țermure până se va scurge apa din riu, ca să pot trece; ci cu pricepere și curaj mă voi arunca în vârtejul vieții dând din mâni și din picioare, ca să nu me înnece, ci să ies la liman. Curaj și voie de lucru are însă numai omul vinjos, tare și sănătos. Ne vom da deci totă silința să învățăm poporul ca să asculte nu numai de doftorii sei sufletești, ci și de cei trupești; că numai din împreună-lucrarea lor putem ajunge să vedem locuind „o minte ageră în un trup sănătos“; vom cerca apoi să-l dedăm la observarea unor reguli, cari i-pot fi de mare folos în viață, cum e cumpătul, curetenia și altele. I-vom repeta cât de des bună-ură povăța economică:

„La bună stare
„Ajungi numai
„Prin muncă și cruțare“,
ori cea igienică: „unde nu intră aerul și lumina, intră doftorul“, și alte de acestea.

Adevărat că ocărnuirea publică și-dă și ea multă șilintă să reguleze prin statute și regulamente, din punctul seu de vedere, igienic-sanitar ori polițienesc, referințele omnilor. Totuși nu pôte merge așa de departe, în cât să-mi poruncască bună-ură: ce să mănă? cât să beau? când să mă culc? ori cu ce să mă îmbrac? fiind acestea lucruri curat individuale, pe care fie-cine le înde-

plinesce după puterea și priceperea sa; și cu toate acestea după modul cum, și în măsura în care s' răspunde la aceste întrebări ori se îndeplinesc acestea lucrări, vom judeca și urmările, cari pot fi necalculabile, bune ori rele, folositoare ori stricăcioase.

Temelia, pe care se ridică societățile, statele și popoarele, — pătura cea din capul unghiului, — e familia. Asupra ei ar trebui să ne îndreptăm și noi în deosebi privirile. Obiectul acesta pentru marea lui însemnătate ar merita deci să fie tractat mai pe larg; timpul însă fiind înaintat, mă restrâng a-l atinge numai ca în trecăt, pe scurt. Iată în puține cuvinte părerea mea:

La încheierea căsătoriei n'ar trebui să fie admiși toți nederii și nătăflății, nici de cei încăreți cu defecte grele, fisece ori morale, nici sărăntoci și oameni prăpădiți, cari ar deveni, cu porodița lor cu tot, numai o sarcină pentru comună, societate și stat. De oameni ca d'alde „unde sunt doi, cu el trei“, ori „Bucovina n'a învățat și-i stă capul la nsurat“ sau ca să dăcă numai în loc de: „Vai de mine, vai de noi“, — nu se pripocsește nici un sat, nici un popor.

Aici se vede însă că n'ați așteptat după povăța mea, ci de mult ați ales grăul cel mai bun de sămânță; de aceea sunteți tari ca zghiaburile și înalți ca brazil.

Iar vîrsta cea mai potrivită pentru însurăței — cu excepțiunea vîdeurilor — o află a fi la ficiori nu îndată ce-i îmbră mustața, ci între anii 25—35, mult 40; iar la fete nu cât ce veți că nu cade de căciulă, ci între anii dela 18—25 mult 30, ca să fie în stare și să știe: unul să provadă, celalalt să chivernisească casa și pe ai sei cu cele trebuincioase.

Încă un cuvânt, și sfîrșesc. Iar de încheiere mi-am ales obiectul cel mai frumos și prin urmare cel mai plăcut: femeia. Nu rîdeți, că eu nu glumesc.

Am însă înaintea ochilor nu pe ori-și-ce femeie, ci pe femeia poienărită, și iarăși nu pe ori-și-care poienărită, ci pe poienărită — băciță, care plcă primăvara, pe la Costantin și Elena, cu cătel și purcel, cu fața ca un bujor, călare pe Roibul ori Murgul bine închingat, însoțită de codăul credincios la munte, sus la munte, sus; ajunsă la stîna par' c'o vîd cu mănecile sufocate până n cote plimbându-și mâinile rotunjore și curate prin putina cu lapte din care în curînd, până bați în palmi, scote cașul alb și dulce de „să-l mănă cu ochii“.

Tote acestea le vîd cu ochii minții și-mi dăc în gîndul meu: Dă Dămne poporului nostru, poporului românesc, o sôrte așa de veselă și plăcută cum e simțul de curățenie al acestei femei!.

Gurariului. în 4/16 Iulie 1899.

Ioachim Muntean
preot.

Mulțumită publică

Societatea meseriașilor români „a tălparilor și cișmașilor din Hațeg“ a aranjat a treia di de Rusalii o petrecere în hotelul „Coróna“ din Hațeg, care, mulțumită poporului și inteligenței, a reușit preste așteptare.

La venitul de 108 fl. 10 cr. au contribuit cu suprasolviri P. T. D. Tit Vespasian Gheaja protopresbiter, Mihail Bontescu Dr. George David, August Straițar, Alesandru Vladone, Samuil Vladone, Pompeiu Popescu, Aneta Teodosie, Ludov. Ciuciu, Cesar Teodosie, Luter Gustav, Corneliu Popovici, Marcu Todose, George Bugner, și Nicolau Rosca, câte 50 cr., Dr. Aurel Vlad, Victor Bontescu, Ioan Muntean, Ioan Baci și Petru Clecan câte 1 fl., Dr. Gavrilă Suciu avocat 2 fl. și Iuliu Duma 10 cr.

Primescă toți P. T. marinimoși contribuți și sprijinatorii cauzei, din partea societății tălparilor și cismarilor din Hațeg, cele mai sincere și căldurose mulțumiri pentru frumosul sprijin atât material cât și moral ce ni-l'au oferit cu acastă ocaziune.

Nu putem trece cu vederea a exprima mulțumitele noastre călușerilor: vataului Romul Popesc și colegilor: Nicolae Popesc, Alexandru Văsi, Ioan Dobo, Alesandru Zau, George Văsi, Alexandru Milotini, cari au făcut prin fermecătoarele jocuri naționale: Călușerul, Bătuta și Hora Griviței, ca petrecerea să aibă un caracter curat românesc.

Din ședința adunării generale a „societății tălparilor și cismarilor români“.

Hațeg, la 15 Iulie 1899.

Teodor Făgăraș, Nicolae Sanzian
pres. secr.
Constantin Popescu,
cassas

Ad Nr. 339/1899

[181] 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III. Luncani, din protopresbiteratul Hațegului, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh dau anual suma sigură de 560 fl. v. a.

Concurenții au a-și așterne petițiunile instruite conform legilor în vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Se notifică, că concurenți din acest tract nu sunt, și că Luncani este o parohie de munte cu casele împrăștiate printre munți.

Hațeg, în 9 Iunie 1899.

În conțelegere cu comitetul parochial —

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Hațegului.

Tit V. Gheaja
protopresbiter

Nr. 354/1899

[180] 2-3

Concurs repetiții

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a Ampoița, în protopresbiteratul Albei-Iulia, se publică a doua-ora concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Venitele împreunate cu acest post dau suma de 410 fl. v. a.

Doritorii pe a ocupa acest post. se-și trimită cererile concursuale în termenul deschis la subscrisul oficiu, instruite în sensul normelor în vigoare.

Alba-Iulia, în 7 August 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. al Albei-Iulie, în conțelegere cu comitetul parochial.

Florian Rusan
adm. prot.

ad. Nr. pp. 520 1899

[178] 3-3

CONCURS

Pentru întregirea posturilor de învățători la școlile din comunele Apahida, Călata-mare, Călian, Cojocna, Panic și Someșfalău, se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salarul anual a fie-cărui învățător din aceste comune e 300 fl. și cuartir liber în edificiul școlei.

Doritorii de a concura la careva din aceste posturi, au a-și așterne suplicele de concurs subscrisului, până la termenul sus indicat, fiind instruite în sensul normelor în vigoare.

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. a Clujului, în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Cluj, 10 August 1899.

Tuliu Roșescu
protopresbiter

Nr. 324—1899

[175] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de clasa a II-a în Romoșel, protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Rom.”

Emolumentele împreunate cu acest post s'au statorit în ședința comitetului parochial din 13 Ianuarie 1899 cu suma de 608 fl. 85 cr. val. a. venit anual.

Reflectanții la acest post au a-și așterne cererile concursuale instruite conform normelor prescise, în termenul deschis, oficiului protoprezbiteral subsemnat.

Orăștie, 9 August 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort., în conțelegere cu sinodul parochial ținut în 8/20 August a. c. în Romoșel.

Vasiliu Domșa
protopresbiter

ad. Nr. pp. 478/1899

[171] 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă Frata de clasa III., protopresbiteratul Turdei, se publică prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau suma de 211 fl. 20 cr.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parohii, se pot lua dela oficiul protopresbiteral, eventual dela comitetul parochial respectiv.

Doritorii de a ocupa acest post, se-și substernă cererile concursuale, instruite conform dispozițiilor „Statutului organic” și a „Reglm. pentru parochii” la oficiul protopresbiteral subscris, în termenul de mai sus, având a se prezenta sub durata concursului în biserica din loc spre a-și documenta dexteritatea în cele rituale și a se face cunoscutei poporului.

Cojocna, 8 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiteral român gr.-or. al tractului Turda în conțelegere cu comitetul parochial concert.

Teodor Ciortea
adm. protopresb.

Nr. 388/1899

[166] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresți din comunele bisericesti mai jos însemnate; se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Hunedóra, cu salar anual de 400 fl. Dela fitorul învățător se recere, se aibă cunostințe musicale, ca se potă conduce corul vocal al bisericeii; iar în acelea Dumineci și Sărbători, în cari nu va cânta corul, se conducă cântările în strană.

2. Petroșeni, cu salar anual de 300 fl. la care contribuie și poporul din filia Bănița, unde are a se prezenta în fiecare săptămână câte o fi. Pentru cuartir și grădină capătă un relut de 75 fl. — Reflectantul se fie pedagog ori teolog absolut și se știe tipicul și cântările bisericesti, spre a putea instrua copiii școlei în cântările bisericesti.

Hațeg, la 1 August 1899.

În conțelegere cu respectivul comite parochial. —

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Hațegului.

Tit V. Gheaja
protopresbiter

Din Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, se pot procura:

Pribeag

de

Ioan Iosif Sceopul.

Prețul broș. 75 cr.

De pe la noi,

nuvelete de

D. V. Păcățianu

1889—1891.

Prețul broșat florini 1.—

Din tainele vieții,

novele și schițe

de

Margareta Moldovan.

Broș. à 1 fl.

Din vremuri apuse,

de

Judita Secula născută Truța.

Broș. à 50 cr.

Au apărut și se află de vândare în

Tipografia și librăria Archidieceșană, Sibiu:

1. Aritmetica generală și spețială de Teodor Ceantea, tom. I. și II. fl. 2.—
2. Astra, roman de Dito și Idem broș. 3.—
3. Balade populare de Avram Corcea broș. „ —.80
4. Cartea plugarilor sau povestiri economice de I. Georgescu broș. „ —.25
5. Grădina de legume de I. F. Negruțiu broș. „ —.25
6. Istoria legii nouă de Dr. V. Szmigelski, tomul I. broș. 2.—
7. Poesii de Mihail Eminescu, ediția fină broș. „ 2.—

Conspectul cărților bisericesti

ce se pot procura din

Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu.

- Acaftistul prea sf. născătoare de D-deu** și alte rugăciuni, edit. 1898, simplu legat fl. —.85 cr., frumos legat fl. 1.05, în piele roșie fl. 1.25, ediția de lux fl. 2.— și fl. 2.60, peluche fl. 3.85
- Apostol** legat „ 5.75
- Anthorismos** sau „deslușire comparativă asupra broșurei Dorințele dreptcredinciosului cler din Bucovina”, în limba română sau germană dela fl. —.50 la „ —.25
- Biblia ilustrată**, testam. vechiu și nou, cu cirile nel. fl. 10, leg. „ 15.—
- Biografia fericitei Macrina** (cu cirile) broș. „ —.20
- Carte de rugăciuni**, pentru tinerime, legată „ —.15
- Chiriadromion**, (cu cirile), nel. dela fl. 10.—, la fl. 6.— leg. „ 8.—
- Compendiu de dreptul canonic** de A. bar. de Șaguna în limba română sau germană, broșat dela fl. 3.— la „ 1.50
- Dumnezeesile liturgii** leg. „ 4.50
- Elementele dreptului canonic** al bisericeii dreptcred. răsăritene de A. bar. de Șaguna „ 1.—
- Enchiridion**, adică carte manuală de canone cu comentariu de A. bar. de Șaguna, dela fl. 4.— la „ 2.—
- Evangelia**, (cu cirile), nelegată dela fl. 8.—, la fl. 6.— legată fl. 10.—, fin legată „ 16.—
- Genesa Evangeliilor** de S. Popescu broș. „ —.80
- Hirotonier**, pentru sf. de preoți broș. „ 2.—
- Icoana celor 3 Ierarhi**, pe hârtie „ —.30
- Icoana Evangeliștilor**, pe hârtie „ —.50
- Istoria bisericeii** ort. răsărit. univers. dela întemeierea ei până în zilele noastre, 2 tomuri de A. bar. de Șaguna, în limba română broșată, dela fl. 3.— la „ 1.50
- în limba germană dela fl. 1.— la „ —.50
- Istoria bisericeii polit. naț.** de N. Tincu-Velea (cu cirile) broș. dela fl. 1.— la „ —.40
- Liturgia sf. Ioan** pe note dela fl. 2.50 la „ 1.—
- Manual de studiul pastoral** compus de A. bar. de Șaguna broș. „ 1.50
- de Șaguna (cu cirile) broș. „ 1.50
- Mineile pe 12 luni** în 12 volume (se vând și separat) leg. „ 86.—
- Molitvelnicul bogat**, (cu cirile) nelegat fl. 4.30, leg. fl. 5, fin leg. „ 5.50
- cu litere latine (evhologiu) legat. „ 6.50
- Octoihul cel mare**, cu catavasierul, nelegat dela fl. 17.— la fl. 10.—, leg. „ 13.—
- Octoihul cel mic**, sau cele 8 glasuri (cu cirile) neleg. 60 cr., legat 80 cr., fin legat „ 1.20
- Octoihul cel mic**, sau cele 8 glasuri cu litere latine leg. „ —.75
- Orologion**, (ciaslov), cu cirile, neleg. 60 cr., leg. 70 cr., fin leg. „ 1.20
- Penticostariu**, (cu cirile) neleg. dela fl. 8.—, la fl. 6.— legat „ 8.—
- Pneyma în Nicaeno Constantinopolitanum**, studiu este-tico-dogmatic de S. Popescu broș. „ 1.50
- Psaltirea bogată**, neleg. fl. 2.75, leg. „ 4.50
- „ **prorocului David**, (cu cirile) „ 1.—
- Rânduclă la sfîntirea bisericilor**, (cu cirile), nel. fl. 2.— leg. „ 2.50
- Seriarea Sf. Ioan gură de aur** (cu cirile) broș. „ —.50
- Serisori apologetice de apărare din 1867** broș. „ —.50
- Telcul Evangeliilor** (cu cirile) broș. „ 1.—
- Teologia pastorală veche**, (cu cirile) broș. dela fl. 1.— la „ —.50
- Testamentul nou**, (cu cirile) broș. dela fl. 1.— la „ —.50
- Triodul cu Strajnicul**, (cu cirile) nel. dela fl. 20.— la fl. 12.— leg. „ 17.—

Avem de vândare următoarele scrieri de

Teodor V. Păcățian:

- Principiile politice, după Dr. F. de Holtzendorff broș. à fl. 2.—
- Libertatea, traducere după I. Stuart Mill broș. „ 1.—
- Lupta pentru drept, trad. după Dr. R. de Ihering broș. „ „ 1.—

Cu trimiterea prin postă plus 5 cr.

Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu.